

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžso/20/2016
Identifikačné číslo spisu: 4015200404
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4015200404.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Ing. L. P., narodený dňa XX.XX.XXXX, M., právne zastúpeného: JUDr. Peter Harakály, advokát, Mlynská 28, Košice, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8 - 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 9860-7/2015-BA zo dňa 26.02.2015, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 26S/9/2015-67 zo dňa 03.03.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 26S/9/2015-67 zo dňa 3. marca 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom s poukazom na ustanovenie § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal súdneho prieskumu rozhodnutia žalovanej č. 9860-7/2015-BA zo dňa 26.02.2015, ktorým zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým tento rozhodol, že žalobca nemá nárok na úrazovú dávku - náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu zo dňa 19.06.2011, nakoľko mu nároku na úrazovú dávku nevznikol. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že po preskúmaní napadnutých rozhodnutí a obsahu administratívneho spisu dospel k záveru, že postup a rozhodnutie žalovanej ako aj správneho orgánu prvého stupňa sú v súlade so zákonom, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Dôvodil, že podstatou žaloby bolo tvrdenie žalobcu, že jeho úraz je potrebné kvalifikovať ako pracovný ako aj tvrdenie, že žalovaná a ani správny orgán prvého stupňa nemajú právomoc rozhodnúť v rámci predbežnej otázky, zásadnú skutočnosť rozhodujúcu pre posúdenie veci, a to či úraz je alebo nie je pracovný. Mal o tom rozhodovať Okresný súd v Dunajskej Strede, na ktorý sa žalobca s takouto žalobou obrátil. Tento vo veci meritórne nerozhodol, keď konanie svojim uznesením č. k. 11Cpr/4/2012-

76 zo dňa 24.06.2014 zastavil a vec po právoplatnosti uznesenia postúpil žalovanej na ďalšie konanie, ktorá má o základe nároku rozhodnúť s poukazom na ust. § 198 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. Toto rozhodnutie bolo následne potvrdené uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoPr/6/2014-97 zo dňa 03.12.2014. Obe citované rozhodnutia nadobudli právoplatnosť dňom 23.01.2015.

V ďalšom poznamenal, že hoci súdu sú známe viaceré rozhodnutia NS SR (sp. zn. 9Sžso 14/2011 alebo 4Cdo 157/2008), ktoré problematiku riešenia základu nároku poškodeného zamestnanca riešia rozdielne, je potrebné zdôrazniť, vychádzajúc zo záverov Okresného súdu Dunajská Streda a Krajského súdu v Trnave, že žalovaná resp. správny orgán prvého stupňa, cítiac sa byť viazaný rozhodnutím súdu, bol nútený vyriešiť si základ sporu, t. j. prijať záver, či úraz je pracovný alebo nie, sám (postupom podľa § 198 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z.). Napokon takýto postup pripúšťa aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo 65/2006, z ktorého zároveň vyplýva, že hoci Sociálna poisťovňa samostatne vo forme rozhodnutia o otázke, či ide o pracovný úraz nerozhoduje, ale v rámci konania o úrazovej otázke tak urobiť môže - ako úsudok o predbežnej otázke.

Z tohto hľadiska uviedol, že nemožno prijať záver, že by bol postup žalovanej, resp. správneho orgánu prvého stupňa v rozpore so zákonom, ktorý by viedol k zrušeniu napadnutého rozhodnutia. Navyše zdôraznil, že konštatovanie žalovanej, že nejde o pracovný úraz nemožno považovať za arbitrárne (tak ako to v žalobe prezentuje žalobca), keďže žalovaná tento svoj záver náležité odôvodnila a právne posúdila. S týmito závermi sa súd v celom rozsahu stotožnil, preto podľa názoru súdu nebol naplnený ani jeden z dôvodov na postup podľa § 250j ods. 2 OSP.

Rozsudok krajského súdu napadol žalobca včas podaným odvolaním a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej zruší a vráti vec na ďalšie konanie.

Rozhodnutie súdu považoval za vecne nesprávne, z hľadiska požiadavky odôvodňujúcej za nepreskúmateľné, z pohľadu práva za rozpor s platným právnym poriadkom. Napadaný rozsudok je podľa žalobcu nedostatočne odôvodnený, zmätočný a je aj nepreskúmateľný.

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom žalobu zamietol s odôvodnením, že o základe nároku žalobcu, t. j. či je úraz pracovný alebo nie, mal rozhodovať všeobecný súd. Nakoľko však o určovacej žalobe tento všeobecný súd nerozhodol a vlastným uznesením vec postúpil žalovanej na ďalšie konanie, mal za to, že právomoc rozhodnúť o otázke zodpovednosti patrí žalovanej. Hoci v napadnutom rozhodnutí krajský súd uviedol nesprávnosť postupu, pripúšťa právny záver, že predbežnú otázku, či ide o pracovný úraz alebo nie, môže rozhodnúť žalovaná. V napadnutom rozsudku taktiež súd konštatuje, že v prípade žalobcu nejde o pracovný úraz.

Rozhodnutie prvostupňového súdu považoval žalobca za nesprávne, nakoľko je založené na prekvapujúcom rozhodnutí iného súdu o právomoci žalovanej rozhodnúť predbežnú otázku o zodpovednosti za pracovný úraz. V tejto veci poukázal na obsah žaloby. Nakoľko všeobecný súd rozhodol právoplatne o tejto otázke, treba zdôrazniť potrebu náležitého zistenia skutkového stavu a náležitého odôvodnenia rozhodnutia tak, aby bolo preskúmateľné a jasné. Žalovaná v konaní predchádzajúcom rozhodnutiu o určení, či ide o pracovný úraz alebo nie, nevykonala riadne dokazovanie výsluchom žalobcu za prítomnosti jeho právneho zástupcu. Rozhodnutie žalovanej o skutočnosti, či ide o pracovný úraz alebo nie, je nedostatočné a nie je zrejmé, na základe akých právnych úvah k záveru, že nejde o pracovný úraz, žalovaná dospela. Žalobca nebol vyzvaný ani na predloženie návrhov na doplnenie dokazovania.

Taktiež rozhodnutie krajského súdu v tejto veci len stručne konštatuje, že žalovaná svoj záver náležité odôvodnila a právne posúdila, čo do právneho základu nároku žalobcu. Vzhľadom na neštandardné právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu v Dunajskej Strede v konaní č. 11/CPR/4/2012, ktorý uznesením postúpil vec na rozhodnutie o právnom základe nároku žalovanej, vyžaduje sa povinnosť riadneho zistenia skutkového stavu veci a náležitého odôvodnenia od žalovanej v maximálnom rozsahu. Odôvodnenie rozhodnutia žalovanej je možné považovať za veľmi stručné až arbitrárne a z toho dôvodu

za nepreskúmateľné. Nedostatok riadneho odôvodnenia absentuje aj v napadnutom rozhodnutí krajského súdu. Žalobca si zároveň uplatnil trovy prvostupňového konania ako aj trovy odvolacieho konania.

Žalovaná sa k odvolaniu vyjadrila v zákonom stanovenej lehote v podaní zo dňa 31.05.2016. V ňom uviedla, že v celom rozsahu rešpektovala právny názor Krajského súdu v Trnave a Okresného súdu, podľa ktorého je v zmysle § 198 ods. 1 časť vety za bodkočiarkou zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), oprávnená riešiť predbežnú otázku, či poškodenie zdravia žalobcu, ktoré utrpel dňa 19. júna 2011 je pracovným úrazom, ktorej posúdenie je nevyhnutné pre rozhodovanie o priznaní a výplate úrazovej dávky.

Žalovaná sa cítila byť viazaná vyššie uvedenými rozhodnutiami vydanými v tejto veci a za účelom vyriešenia predbežnej otázky ako základe sporu, či úraz žalobcu je pracovný alebo nie, si urobila úsudok v zmysle § 198 ods. 1 zákona a prijala právny záver, že úraz žalobcu nie je pracovným úrazom (úsudok o vyriešení predbežnej otázky je podrobne uvedený v napadnutom rozhodnutí).

Tvrdenia žalobcu v odvolaní, že vo veci nebol náležité zistený skutkový stav, nebolo vykonané riadne dokazovanie výsluchom žalobcu za prítomnosti právneho zástupcu nepovažovala za pravdivé, nakoľko sú v rozpore s tvrdením samotného žalobcu, ktoré sám osobne uviedol do Zápisu z prejednávania určenia rozsahu zodpovednosti iného úrazu ako pracovného zo dňa 22. júna 2011, ktorý aj osobne podpísal na znak súhlasu s jeho obsahom. Navyše, pobočka dňa 27. júna 2012 predvolala ako žalobcu, tak aj jeho právneho nástupcu na ústne pojednávanie za účelom oboznámenia žalobcu s podkladmi ku konaniu. Sám právny zástupca sa pojednávania nezúčastnil. Z uvedeného dôvodu námietka žalobcu, že žalovaná nevykonala riadne dokazovanie výsluchom žalobcu, považovala za nepravdivú a zavádzajúcu.

Žalovaná v celom rozsahu vyjadrila súhlas s právnym názorom krajského súdu uvedenom v napadnutom rozsudku, nakoľko je tento vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom. Odvolanie žalobcu považovala za nedôvodné, pretože je účelové a irelevantné.

Podľa názoru žalovanej v predmetnej veci krajský súd dostatočným spôsobom a v celom rozsahu zistil skutočný stav veci na základe uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu, ako aj argumentácie žalovanej, s prihliadnutím na závery obsiahnuté v Uznesení OS a v Uznesení KS. Krajský súd vec správne právne posúdil a správne aplikoval zákon na zistený skutkový stav veci, pričom vyvodil správny právny záver, na základe ktorého aj správne rozhodol. Odvolanie žalobcu žalovaná považuje za neopodstatnené v celom rozsahu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť a žalobcovi nepriznať nárok na náhradu trov konania, ktoré si uplatnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.09.2017 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, t. j. najmä s hmotnoprávnymi a procesnými administratívnymi predpismi.

V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p. súd preskúma aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu, podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho

vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok, ktorým krajský súd zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej, ktorým potvrdila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o tom, že žalobca nemá nárok na úrazovú dávku - náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a odvolanie žalobcu zamietla, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovanej a prvostupňového správneho orgánu a konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej, je otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojom odôvodnení následne obmedzí iba na doplnenie svojich dopĺňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej 9860-7/2015-BA zo dňa 26.02.2015, ktorým v odvolacom konaní zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. 16303-20/2012-DS zo dňa 04.09.2012.

Odvolací súd z predloženého spisu súdu prvého stupňa, súčasťou ktorého je aj administratívny spis, v danej veci zistil, že žalobca žiadosťou doručenou žalovanej dňa 22.08.2012 požiadal o priznanie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 99 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ďalej len „zákon“).

Sociálna poisťovňa, pobočka Dunajská Streda (prvostupňový správny orgán) o žiadosti žalobcu o priznanie nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia rozhodol rozhodnutím č. 16303-20/2012-DS tak, že žalobca nemá nárok na úrazovú dávku - náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu zo dňa 19.06.2011, nakoľko mu nárok na úrazovú dávku nevznikol. Správny orgán prvého stupňa argumentoval tým, že úraz zo dňa 19.06.2011 nie je úraz pracovný, nakoľko k predmetnému úrazu došlo počas doby odpočinku, kedy poškodený (žalobca) nevykonával

úlohy v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh.

Po podaní odvolania voči prvostupňovému správne rozhodnutiu žalovaná rozhodnutím č. 11809-4/2013-BA zo dňa 08.01.2013 prerušila konanie až do doby odpadnutia dôvodu, pre ktorý sa konanie prerušilo, a to do skončenia konania vo veci určenia rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa na pracovnom úraze žalobcu.

Žalovaná rozhodla o odvolaní poškodeného (žalobcu) po doručení uznesenia Krajského súdu v Trnave č. 24CoPr/6/2014-97 zo dňa 03.12.2014, ktorým bolo v odvolacom konaní potvrdené uznesenie Okresného súdu č. 11Cpr/4/2012-76 zo dňa 24.06.2014, ktorým sa rozhodlo vo veci určenia rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom tak, že okresný súd konanie zastavil a vec postúpil žalovanej, a to napadnutým rozhodnutím č. 9860-7/2015-BA zo dňa 26.02.2015 tak, že žalovaná zamietla v celom rozsahu odvolanie žalobcu a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdila. Mala za to, že postup pobočky a po vykonaní dokazovania vydané rozhodnutie pobočky boli v súlade s platnou právnou úpravou a rozhodnutie vychádzalo zo skutkového a právneho stavu zrejmeho v čase vydania rozhodnutia. Ďalej dôvodila tým, že rešpektujúc vyššie uvedené uznesenia ako aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/157/2008 zo dňa 29.09.2009 v zmysle ustanovenia § 198 ods. 1 zákona skúmala objektívnu zodpovednosť zamestnávateľa za poškodenie zdravia žalobcu, ktoré utrpel dňa 19.06.2011. Na základe uvedeného dospela k názoru, že u poškodeného sa nejedná o pracovný úraz, nakoľko k úrazu, ktorý poškodený utrpel dňa 19.06.2011 o 1.00 hod. ráno nedošlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s vykonávaním pracovných povinností, ale počas čerpania minimálne ustanovenej doby odpočinku, na ktorú sa § 195 ods. 1 a § 196 Zákonníka práce nevzťahuje. Žalovaná tak dospela k právne záveru, že odvolanie poškodeného je nedôvodné v celom rozsahu.

Krajský súd po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia žalovanej dospel k záveru, že postup a rozhodnutie žalovanej ako aj správneho orgánu prvého stupňa sú v súlade so zákonom, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na obsah podaného odvolania posudzoval, či správne orgány pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a zisťoval, či preskúmovacie konanie na krajskom súde bolo vedené takým procesným postupom, ktorý zabezpečoval zákonný výsledok.

Vychádzajúc z odvolania žalobcu odvolací súd ustálil, že podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania napadnutého rozhodnutia, je otázka právomoci žalovanej rozhodnúť predbežnú otázku, či sa v danom prípade jedná o pracovný úraz alebo nie. Tento právny rámec vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

Odvolací súd vzhľadom na vymedzenie kľúčovej otázky prejednávanej veci vychádzal z toho, že na základe úrazu, ktorý sa žalobcovi stal dňa 19.06.2011 si tento uplatnil u žalovanej nárok na dve úrazové dávky - 1/ priznanie nároku na náhradu za bolesť a 2/ priznanie nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

V konaní o prvom nároku (priznanie nároku na náhradu za bolesť) rozhodla žalovaná v prvom stupni rozhodnutím č. 16303-6/2012-DS zo dňa 21.05.2012 potvrdeným rozhodnutím č. 31494-3/2012-BA zo dňa 25.07.2012 tak, že mu požadovaný nárok nepriznala. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 26S/1/2013-52 zo dňa 20.06.2013 rozhodnutia správnych orgánov obidvoch stupňov zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie s tým, že pre prípad sporu, ako základu pre posúdenie nároku na dávku úrazového poistenia, je daná právomoc súdu (§ 7 ods. 1 OSP) na vyriešenie otázky či úraz pracovný je alebo nie, preto žalovaná nemohla na základe vykonaného dokazovania dospieť k záveru, že úraz je pracovný z dôvodu, že to uviedol zamestnávateľ žalobcu, ktorým vyhlásením je správny orgán viazaný. Na podklade rozsudku Krajského súdu v Nitre podal žalobca na Okresný súd Dunajská Streda žalobu na určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom s tým, že do

doručenia uznesenia Krajského súdu v Trnave č. 24CoPr/6/2014-97 zo dňa 03.12.2014, ktorým bolo potvrdené rozhodnutia vo veci uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda č. 11Cpr/4/2012-76 zo dňa 24.06.2014, ktorým okresný súd zastavil konanie vo veci určenia rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom a vec postúpil žalovanej, bolo prerušené konanie vo veci druhého uplatneného nároku (priznanie nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia). Z uznesenia okresného súdu pre žalovanú vyplynulo, že „...v konaní vo veciach úrazového poistenia je Sociálna poisťovňa v zmysle § 198 ods. 1 časť vety za bodkočiarkou zákona o sociálnom poistení oprávnená riešiť predbežné otázky, ktorých posúdenie je nevyhnutné pre rozhodnutie o priznaní a výplate dávky. Ako predbežnú otázku môže teda riešiť aj otázku, či poškodenie zdravia je pracovným úrazom (čo v tomto prípade aj vyriešila konštatovaním, že „zamestnanec utrpel úraz mimo plnenia pracovných povinností“) a či sú splnené podmienky pre čiastočné alebo úplné zbavenia sa zodpovednosti za poškodenie zdravia pracovným úrazom a aký je rozsah prípadného čiastočného zbavenia sa tejto zodpovednosti...“

Žalovaná pokračovala v konaní o priznanie nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia po doručení vyššie spomínaných uznesení a v zmysle ich odôvodnenia si urobila úsudok o tom, že úraz zo dňa 19.06.2011, na podklade ktorého žalobca požadoval priznanie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, nie je pracovným úrazom, keďže k nemu nedošlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s vykonávaním pracovných povinností, keď žalobca dňa 19.06.2011 o 01.00 hod. išiel počas doby odpočinku na toaletu a pri nastupovaní do vozidla sa pošmykol, spadol na chrbát a spôsobil si zranenie.

Vo svetle uvedeného dáva odvolací súd do pozornosti, že zo žiadneho ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z. nevyplýva oprávnenie žalovanej rozhodovať o tom, či určitý úraz bol pracovným úrazom. Spor o určenie, či k úrazu zamestnanca došlo následkom pracovného úrazu, je sporom pracovno-právnym, o ktorom rozhodujú súdy v civilnom súdnom konaní. Na také konanie je príslušný v prvom stupni okresný súd. Žalovaná na základe úrazového poistenia rozhoduje o priznaní úrazových dávok len v prípadoch preukázania poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu. Avšak v zmysle ustanovenia § 198 ods. 1 zákona si žalovaná na základe predložených dokladov o určitej otázke môže urobiť úsudok, nemá však takú povinnosť a nie je ani povinná vykonávať vyčerpávajúce dokazovanie.

Uvedené vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: „Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozsudku sp. zn. 2 Cdo 65/2006, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/2007 uviedol, že „spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorý rieši základ nároku poškodeného zamestnanca na jednotlivé plnenia, vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, treba považovať aj naďalej (pozn. dovolacieho súdu: t. j. aj za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z.) za spor vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý rieši súd v občianskom súdnom konaní“. V odôvodnení uvedeného rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že i keď si sociálna poisťovňa pri rozhodovaní v dávkových veciach v zmysle § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. môže sama urobiť úsudok o niektorej predbežnej otázke (teda aj pokiaľ ide o určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom), nie je oprávnená samostatným rozhodnutím odstrániť spornosť týkajúcu sa rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu ním spôsobenú. Rozhodnúť o tejto spornej otázke môže len súd v občianskom súdnom konaní; jeho rozhodnutím súdu je potom sociálna poisťovňa viazaná.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/159/2011 zo dňa 28.10.2013)

Zo súdneho a pripojeného administratívneho spisu žalovanej pre odvolací súd vyplynulo, že žalobca v súvislosti s úrazom zo dňa 19.06.2011 podal určovaciu žalobu na okresný súd, v ktorej sa dožadoval určenia miery zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom, okresný súd však konanie zastavil a vec postúpil žalovanej. Vzhľadom na neexistenciu rozhodnutia súdu o tom, či sa v prípade úrazu žalobcu zo dňa 19.06.2011 jedná o pracovný úraz, žalovaná ako aj prvostupňový správny orgán nepochybili, keď si o tejto otázke urobili úsudok, dospejúc na základe predložených dokladov k záveru, že o pracovný úraz nešlo.

Žalobca síce využil možnosť domáhať sa určenia miery zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom prostredníctvom určovacej žaloby na súde, no vzhľadom na výsledok civilného konania nemala žalovaná inú možnosť, ako si sama urobiť úsudok o spornej otázke, či v prejednávacom prípade išlo o pracovný úraz. Taká okolnosť bola pre vznik nároku na úrazovú dávku rozhodujúca a jej nepreukázanie malo v správnom konaní za následok zamietnutia žiadosti o úrazovú dávku.

Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené žalobcom a s poukazom na vyššie uvedené vyhodnotil, že napadnuté rozhodnutie žalovanej má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle zákona. Napadnuté rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Počas konania nebolo účastníkmi naznačené, ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

Záverom odvolací súd poznamenáva, že po oboznámení sa s pripojeným súdnym a administratívnym spisom musí konštatovať, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými krajským súdom v napadnutom rozhodnutí, že napadnuté rozhodnutie žalovanej bolo vydané v súlade so zákonom. Krajský súd sa podrobne zaoberal námietkami žalobcu a dospel k správne mu záveru, že rozhodnutie žalovanej bolo vydané v súlade so zákonom, je riadne odôvodnené a žalovaná v ňom dostatočným spôsobom vyjadril svoje úvahy relevantné pre rozhodnutie. Posudzovanou vecou sa krajský súd dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, a s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto s poukazom na uvedené napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobca nemal úspech v konaní a žalovanej zákon priznanie náhrady trov konania neumožňuje.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.